

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Кафедра ентомології, інтегрованого захисту та
карантину рослин
Кафедра фітопатології імені В.Ф. Пересипкіна**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з виробничої практики

**для студентів освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 202 Захист і карантин рослин
освітніх програм Захист рослин,
Карантин рослин**

КИЇВ – 2024

Автори: Сикало О.О., Дмитрієва О.Є., Пасічник Л.П., Башта О.В.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів і природокористування України (Протокол № 6 від 22.02.2024 року)

Рецензенти:

Коломієць Ю.В., доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екобіотехнології та біорізноманіття Національного університету біоресурсів і природокористування України

Доля М.М., доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент, професор кафедри ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України

Методичні рекомендації з виробничої практики для студентів освітнього рівня «Магістр» спеціальності 202 Захист і карантин рослин, освітніх програм Захист рослин, Карантин рослин. – Київ: НУБіП України, 2024. – 26 с.

© Сикало О.О.,
Дмитрієва О.Є. 2024
© НУБіП України,
2024

Зміст

1.	Мета і завдання практичної підготовки	4
2.	Бази практичної підготовки	5
3.	Організаційне забезпечення практичної підготовки	6
4.	Методичне забезпечення практичної підготовки	8
5.	Підведення підсумків і оцінювання результатів практичної підготовки	9
6.	ДОДАТКИ	10

1. Мета і завдання практичної підготовки

1.1. Метою практичної підготовки студентів ОС «Магістр» ОП «Захист рослин» факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів і природокористування України є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців з вищою освітою відповідно до освітнього ступеня (ОС), спеціальності та освітньої програми та сприяють поліпшенню якості підготовки фахівців.

Велике значення має формування в студентів основ професійної майстерності визначеної професії, закріплення навичок та професійних умінь самостійного виконання робіт, оволодіння сучасною технікою, механізмами, інструментами, технологією, опанування передовими формами організації праці, вдосконалення отриманих знань та практичних навичок, а також забезпечення адаптації у трудових колективах.

1.2. Завданнями практичної підготовки є:

1) підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами та методами, що є складовими новітніх технологій у захисті рослин;

2) набуття навичок:

- прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;

- впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень, пов'язаних із захистом рослин;

- співпраці з трудовим колективом.

1.3. Практична підготовка студентів передбачає безперервність і послідовність його проведення протягом освітнього процесу, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх бакалаврів і магістрів. Практична підготовка складається із лабораторних та практичних занять, навчальних і виробничих практик студентів.

1.4. Виробнича практика проводиться на магістерських програмах. Завданням такої практики є розширення, поглиблення та закріплення знань які студенти отримують під час вивчення циклу спеціальних дисциплін та формування вмінь практичного застосування цих знань в умовах виробництва, набуття і вдосконалення професійної майстерності, а також збір фактичного матеріалу для виконання випускної кваліфікаційної роботи ОС «Магістр». Практика проводиться в навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях НДГ Університету, провідних підприємствах України та розвинутих країн світу на основі укладених договорів.

Керівництво практикою забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету та особи з числа адміністративного персоналу господарств, підприємств, організацій та установ. Окрім того, у НДГ Університету допомогу у проведенні виробничої практики надають головні спеціалісти НДГ.

Науково-дослідна, переддипломна виробнича практика є заключним

етапом практичної підготовки та підготовчим етапом для виконання випускних робіт ОС «Магістр». Вона проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та готовністю їх до самостійної трудової діяльності, а також збирання матеріалу для підготовки випускних робіт.

Студенту надається право обрати тему магістерської роботи, визначену випускаючими кафедрами, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Керівниками дипломних проектів (робіт) призначаються професори і доценти (викладачі) університету, висококваліфіковані спеціалісти виробництва.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Зміст самостійної роботи студента з конкретної дисципліни визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення студентами самоконтролю. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

2. Бази практичної підготовки

2.1. Базами практичної підготовки студентів ОС «Магістр» ОП «Захист рослин» факультету захисту рослин, біотехнологій та екології є навчальні, навчально-наукові, навчально-науково-виробничі лабораторії базового закладу університету (м. Київ), його відокремлених підрозділів (ВП), і у першу чергу — НДГ Університету, де проводяться лабораторні й практичні заняття, навчальні, технологічні, науково-дослідні, переддипломні та інші практики у галузі Захист та карантин рослин.

Такими базами є :

ВП НУБіП України «Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка» (Київська обл.).

ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» (Київська обл.).

ВП НУБіП України «Навчально-дослідне господарство «Ворзель» (Київська обл.)

НДП «Плодоовочевий сад»;

ННЛ «Демонстраційно-колекційне поле сільськогосподарських культур»;

- інші бази практичної підготовки студентів ОС «Магістр» ОП «Захист рослин» факультету захисту рослин, біотехнологій та екології із числа передових

установ, підприємств, організації будь-якої форми власності в Україні та зарубіжжя, що мають належні умови для проведення практики студентів відповідно до вимог освітніх програм підготовки фахівців. Із такими базами практичного навчання укладаються договори та формується паспорт (додатки 2, 3), які зберігається у деканаті факультету. Зразок паспорта бази практичного навчання наведено у додатку 3. Термін дії договорів встановлюється на період проведення практичного навчання здобувача.

3. Організаційне забезпечення практичної підготовки

- Практична підготовка з дисциплін циклу професійної і практичної підготовки проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях кафедр ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин та фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипківна та навчальних, навчально-наукових та навчально-виробничих лабораторіях, що затверджені наказами ректора університету і створені у відокремлених підрозділах Університету (далі – ВП НУБіП України), у тому числі НДГ;
- Відповідальними за проведення виробничої практики магістрів на факультеті є декан факультету, завідувач кафедри, викладач, який який є керівником випускної магістерської роботи;
- Керівництво проведення практики студентів факультету в НДГ здійснюють відповідальні НПП від кафедр та від бази практики – головні спеціалісти ВП НУБіП України. Контроль за проведенням практичної підготовки у НДГ університету здійснюють деканат факультету та навчальний відділ університету;
- Організація, проведення і контроль практичної підготовки у ВП НУБіП України та провідних підприємствах України, здійснюється за наказом ректора університету.
- Деканат факультету розробляє графік освітнього процесу та формує робочі навчальні плани на наступний навчальний рік
- Деканат факультету за поданням завідувачів кафедр, відповідальних за здійснення практичної підготовки до 20.07. поточного року подають до навчального відділу пропозиції для складання та узгодження графіку практичного навчання у НДГ університету на 1 семестр наступного навчального року. Графік практичної підготовки на 2 семестр формується та узгоджується до 1.03 поточного року;
- Деканат факультету за місяць (не пізніше) до початку виробничої (переддипломної) практики здійснює укладання договорів з базами практик (провідними підприємствами, організаціями та установами будь-якої форми власності України та зарубіжжя, що мають належні умови для проведення практики студентів відповідно до вимог освітніх програм підготовки фахівців) за умови наявності паспорта (додаток 3), який після укладання договору зберігається у деканаті.
- За тиждень (не пізніше) до початку практики (згідно графіка

освітнього процесу) завідувач кафедри, відповідальної за проведення практичного навчання, узгоджує програму практики з керівництвом НДГ. Декан за поданням завідувача кафедри, відповідальної за практику, готує та погоджує наказ на проведення практики студентів факультету. Наказ погоджують декан факультету, навчальний відділ університету та підписує проректор з науково-педагогічної роботи.

- За 2 дні до початку практичного навчання у НДГ деканат факультету організовує проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності (зразок додаток 5) відповідальним НПП, про що студент ставить підпис у відповідному журналі;

- НПП - керівники практики від кафедри до початку формування наказу про направлення на практику узгоджують з керівництвом НДГ та головним спеціалістом галузі виробництва у якій здійснюється практичної підготовки, формують навчально-методичне забезпечення і контролюють виконання програм практичного навчання студентів безпосередньо на базах практики;

- Підсумкова атестація за результатами виробничої практики здійснюється відповідно до графіка навчального процесу у терміни, передбачені у «Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351 та «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України» відповідно до наказу ректора університету про направлення на виробничу практику.

- Захист звітів за результатами виробничої практики проводиться у десятиденний термін після закінчення практики

- Студенти несуть відповідальність за порушення правил охорони праці та безпеки життєдіяльності під час перебування на базі проведення практики.

- Пам'ятка студенту про порядок перебування на практичній підготовці у відокремлених підрозділах навчально-дослідних господарств (ВП НДГ) НУБіП України наведено у додатку б.

НПП кафедр мають право:

- перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики;

- здійснювати контроль щодо забезпечення належних умов навчання і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

- вимагати від студентів виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил;

- вживати заходи щодо порушення студентами (слухачами) правил внутрішнього розпорядку, правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, невиконання студентами програми практики;

- вести або організовувати ведення таблиця проведення практики студентів (слухачів);

- у складі комісії проводити підсумкову атестацію за результатами практики студентів (слухачів);

Обов'язки студентів, що проходять практику:

- до початку практики одержати від керівника інструктаж про порядок проходження практики, правил техніки безпеки і консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконання завдань практики;
- перебувати на робочих місцях під час проходження практики у спеціальному одязі, передбаченому для виконання певного виду робіт;
- своєчасно подати необхідні звітні документи та захистити звіт за результатами практики.

Пам'ятка студенту про порядок перебування на практичній підготовці у ВП НУБіП України наведено у додатку 6.

- Проїзд студентів та НПП до баз практичного навчання у НДГ університету, які знаходяться в межах Київської області, забезпечується транспортом Університету.

- Харчування під час практики у ВП НУБіП України здійснюється за власний рахунок студентів (слухачів). Ціна на продукцію та послуги формується на підставі кошторису з урахуванням вартості сировини, придбаних товарів та послуг. Відповідальним за калькуляцію і ціноутворення є головний бухгалтер НДГ НУБіП України.

4. Методичне забезпечення практичної підготовки

4.1. Проведення усіх видів практичної підготовки здійснюється згідно з наказами ректора університету. Наказ на проведення практичної підготовки формується деканатом факультету за поданням кафедри, відповідальної за його проведення, і узгоджується з навчальним відділом університету.

4.2. Методичним забезпеченням практик студентів (слухачів) університету є:

- «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351;
- робочі програми практик студентів, у тому числі наскрізні;
- паспорти баз практичного навчання;
- щоденник проходження практики студентом;
- наказ ректора університету (форма наведена в додатку 1);

5. Підведення підсумків і оцінювання результатів практичної підготовки

5.1. Порядок і організація підведення підсумків з практичної підготовки студентів визначаються «Положенням про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

5.2. Підведення підсумків практики проводиться після її закінчення за результатами виконання програми занять та індивідуального завдання.

- Загальною формою звітності студента за навчальну практику є звіт, підписаний і оцінений керівником (ами) практики.

- З виробничої (переддипломної) практики звіт оцінюється керівником від бази практики і разом з іншими документами (щоденник, характеристика тощо) подається на рецензування керівнику практики від університету.

- Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання і оформлюється відповідно до вимог чинних нормативних актів.

- Захист звіту за результатами виробничої (переддипломної) практики здійснюється перед комісією (3-4 члени), склад якої формує декан факультету (дирекція ННІ). Склад комісії та термін атестації визначаються наказом на проведення практики.

- Атестація студентів за результатами виробничих практик проводиться в університеті протягом перших десяти днів після її завершення. Оцінку за практику вносять у екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

- Студент, який не виконав програму практики і не атестований за її результатами, відраховується з числа студентів Університету.

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Н А К А З

“ _____ ” _____ 2024
 р. Київ № _____

**Про направлення
 на виробничу
 практику**

**Факультет захисту
 рослин, біотехнологій
 та екології (денна
 форма навчання)**

Для забезпечення ефективної практичної складової у підготовці фахівців та відповідно до робочого навчального плану

Н А К А З У Ю :

1. Встановити бази виробничої практики для студентів _____ курсу спеціальності _____, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки магістр _____ та затвердити керівників практики:

№ п/п	ПІБ студента	База практики	Керівник практики (посада, кафедра, ПІБ)

2. Направити на виробничу практику студентів, зазначених у п. 1 цього наказу з _____ до _____ р.

3. Загальне керівництво виробничою практикою покласти на декана факультету _____

4. Завідувачам кафедр _____

забезпечити проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності перед відправленням на базу проведення практик.

5. Керівникам практики допустити студентів до проходження виробничої практики після проведення інструктажу з техніки безпеки в університеті та на робочих місцях з письмовим оформленням у відповідному журналі.

6. Директору ВП НУБіП України _____ створити студентам і керівникам практики належні умови проходження практики, відповідно до затверджених навчальних планів, проживання, харчування, а у разі необхідності забезпечити медичну допомогу.

7. Підсумкову атестацію за результатами виробничої практики студентів провести у формі заліку до _____ року.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана факультету (директора ННІ)_____.

**Проректор з
науково-педагогічної роботи і
цифрової трансформації**

Д О Г О В І Р
на проведення практики студентів Національного університету біоресурсів і
природокористування України
м. Київ “ ____ ” _____ **202_ р.**

Ми, що нижче підписалися, з одного боку **Національний університет біоресурсів і природокористування України** (надалі - **Навчальний заклад**), в особі ректора **Ткачука Вадима Анатолійовича** діючого на підставі Статуту і, з другого боку,

_____ (назва підприємства, організації, установи)

(надалі – **База практики**), в особі _____ +

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

діючого на підставі _____

_____ (статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ п/п	Шифр і назва спеціальності	Курс, група	Вид практики	Кількість студентів	Термін проведення практики	
					початок	кінець
1	2	3	4	5	6	7

1.2. Надіслати до НУБіП України повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику студента (ів).

1.3 Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на конкретному робочому

місці. Проводити обов'язкові інструктажі безпеки праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчити студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спеодягом, запобіжними заходами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами для штатних працівників.

1.6 Надати студентам-практикантам і керівникам практик від НУБіП України можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти навчальний заклад.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якість підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

2. Навчальний заклад зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практик кваліфікованих науково-педагогічних працівників.

2.3. Забезпечити додержання студентами-практикантами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, що сталися з студентами.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практики згідно з діючим законодавством про працю в Україні.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому законодавством порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4 Строки проведення практики студентів визначаються наказом ректора НУБіП України про направлення на практику;

3.5. Договір складають у двох примірниках – по одному навчальному закладу та базі практики.

3.6. Юридичні адреси сторін та розрахункові рахунки:

Національний університет біоресурсів і природокористування України - м.Київ-41, вул. Героїв Оборони, 15; ГУ Державної казначейської служби України у м. Києві, _____

Бази практики _____

Підписи та печатки

Національний університет : База
практики: біоресурсів і природокористування
України

(підпис)

(підпис)

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

“ ____ ” _____ 20

Паспорт

господарства (установи) _____

_____ (назва господарства, підпр., орган., структ. підр.)

для проходження виробничої практики

(вид та назва практики)

студента факультету

(назва факультету)

спеціальності

(шифр, назва)

ОР _____ у

кількості

_____ (назва **ОР**) _____ (осіб)

с. _____, _____ р-ну, _____ обл.
(назва населеного пункту) (назва району) (назва області)

Відстань до м. Києва – _____ км.

Сполучення _____.

Керівник господарства –

_____.

Усього сільськогосподарських угідь - _____ га, у тому числі:

_____ - _____ га.,

_____ - _____ га.,

_____ - _____ га.,

_____ - _____ га.

Показники виробничої діяльності за 20_____ р.

Рослинництво:

Показники	Площа, га	Урожайність, ц/га
Озима пшениця		
Кукурудза		
Тощо		

Тваринництво:

Показники	Значення
Надої молока, кг	_____
Кількість ВРХ, гол	_____
Кількість свиней, гол	_____
Тош	_____

МТП господарства

Найменування	шт.
Тракторів	_____
Комбайнів	_____
Тощо	_____

Кутовий штамп або бланк
підприємства, організації, установи

ПОВІДОМЛЕННЯ

студент **Національного університету біоресурсів і природокористування
України**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (факультет (ННІ), напрям підготовки (спеціальність) курс,

прибув „___” _____ 20__ р. до

_____ (назва підприємства, організації, установи)

і приступив до виконання програми практики.

Наказом по підприємству (організації, установі) від „___” _____ 20__ р.
№ _____ студент _____ зарахований на посаду

_____ (штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

_____ (штатні посади назвати конкретно)

**Керівником практики від підприємства (організації, установи)
призначено**

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Відповідальність за проведення інструктажу з охорони праці та
безпеки життєдіяльності покладено на _____

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства (організації, установи)

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Печатка (підприємства,
організації, установи)

“ ___ ” _____ 20__ р.

**Керівник практики від Національного університету
біоресурсів і природокористування України**

_____ (назва кафедри)

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

« _____ » 20__ р.

**Повідомлення надсилається до деканату факультету не пізніше як через три дні після прибуття
студента на підприємство (організацію, установу) для проходження практики**

ІНСТРУКЦІЯ

з проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці для студентів та керівників навчальних і виробничих практик від базового закладу НУБіП України

I. Загальні положення

1.1. Для студентів НУБіП України, які від'їжджають до баз практики для проходження виробничої практики, а також для керівників цих практик від базового закладу НУБіП України має бути проведено інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці.

1.2. Програма такого інструктажу має відповідати програмі проведення інструктажів з охорони праці згідно з НПАОП 0.00.-4.12-05 «Типове положення про проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та переліку питань з безпеки життєдіяльності, наведених у «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України від 20.11.2006 р. № 782.

1.3. Інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці проводять науково-педагогічні працівники кафедри охорони праці та інженерії середовища і кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності, які закріплені за відповідними факультетами НУБіП України.

II. Організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці

2.1. Заступники деканів факультетів повідомляють студентів, які від'їжджають для проходження виробничої практики, керівників навчальних і виробничих практик, а також науково-педагогічних працівників кафедри охорони праці та інженерії середовища і кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності НУБіП України заздалегідь (не пізніше 2-х днів до дня проведення) про дату, місце і час проведення інструктажу.

2.2. Тривалість проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці має становити не менше 1 год.

2.3. Для проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці науково-педагогічні працівники мають використовувати наочні засоби навчання.

2.4. Науково-педагогічні працівники, які проводили інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці, вносять відповідні записи до Журналів реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці для керівників виробничої практики та студентів НУБіП України, які мають бути прошнуровані та скріплені печаткою факультету.

2.5. Журнали реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці зберігаються у деканатах факультетів.

2.6. Науково-педагогічні працівники, які проводили інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, записують інформацію про це у Журналах реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці на

відповідних кафедр.

III. Орієнтовний перелік питань з безпеки життєдіяльності

3.1. Загальні відомості про місце проходження навчальних і виробничих практик, зокрема про відокремлені підрозділи НУБіП України – навчально-дослідні господарства (НДГ), їх структуру (структурні підрозділи).

3.2. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися у попередні роки під час проведення навчальних і виробничих практик зі студентами і керівниками практик.

3.3. Види та джерела небезпеки під час діставання до місця практики. Правила дорожнього руху. Загальні правила поведінки під час перебування на автотранспорті та дорогах.

3.4. Види та джерела небезпеки під час перебування на території НДГ, прямування до місць проведення практики.

3.5. Загальні правила поведінки під час поселення у гуртожитки НДГ та перебування у них.

3.6. Загальні правила поведінки під час перебування у полі, лісі, на водоймах та спортивних майданчиках.

3.7. Вимоги пожежної безпеки під час перебування на території НДГ НУБіП України, у гуртожитках та місцях підвищеної пожежної небезпеки.

3.8. Дотримання правил електробезпеки, зокрема у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

3.8. Дотримання правил хімічної та радіаційної безпеки у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

3.9. Запобігання побутовому травматизму, дії у разі нещасних випадків у побуті.

3.10. Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

IV. Орієнтовний перелік питань з охорони праці

4.1. Характерні небезпечні та шкідливі виробничі чинники, що виникають під час виконання робіт на місцях практики (польових досліджень, виробничих процесів на тваринницькому комплексі, на польовому стані, зерновому току, тракторній бригаді, пасіці, у ремонтній майстерні, гаражі тощо). Характерні причини пожеж і травм на виробництві.

4.2. Порядок проходження інструктажів з охорони праці у НДГ.

4.2. Загальні вимоги щодо безпечної організації робіт та утримання робочих місць.

4.3. Порядок забезпечення студентів та керівників навчальних і виробничих практик спецодягом, справним інструментом та засобами захисту.

4.3. Порядок підготовки до роботи інструменту. Безпечні методи і способи виконання робіт у сільському господарстві.

4.4. Дії у разі виникнення небезпечної ситуації на виробництві.

4.5. Засоби індивідуального захисту на робочому місці та правила їх використання.

4.6. Схеми евакуації і дії працівників у разі виникнення пожежі. Основні засоби пожежогасіння.

ПАМ'ЯТКА

про порядок перебування студентів на практичному навчанні у відокремлених підрозділах

навчально-дослідних господарствах (ВП НДГ) НУБіП України

1. Дотримуватися правил зразкової поведінки і культури поведіння, перебуваючи на практиці у ВП НДГ.

2. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку праці і відпочинку, встановлених у ВП НДГ.

3. Дотримуватися у гуртожитку встановлених норм поведінки, а саме:

- вибрати старосту кімнати,
- встановити графік чергування,
- виконувати розпорядження коменданта,
- не галасувати і не шуміти (особливо у нічний час).

Перебування сторонніх осіб у гуртожитку після 23.00 заборонено.

4. Не привозити із собою на місце практики алкоголь, тютюн, наркотичні та інші шкідливі речовини, а також купувати і заносити у гуртожиток та розпивати спиртні напої.

5. Заборонено вживати алкогольні напої під час роботи, дозвілля, спортивних та культурно-масових заходів. Потрібно пам'ятати, що пияцтво ганьбить гідність студента і передбачає відрахування з числа студентів НУБіП України.

6. Заборонено курити у гуртожитку та на території ВП НДГ у невстановлених місцях. Місця для куріння мають бути позначені відповідними знаками та обладнані урнами.

7. Роботи, доручені керівниками практики, дозволено розпочинати лише після проходження інструктажу з охорони праці на робочому місці та його реєстрації у відповідному журналі інструктажів.

8. Роботи потрібно виконувати лише справним інструментом, на справному обладнанні, застосовуючи необхідні засоби індивідуального захисту та спецодяг.

9. Усі роботи у ВП НДГ мають виконуватись з виконанням нормативів чинного законодавства з охорони праці.

10. Згідно Закону України «Про охорону праці» студентам, які не досягли

віку 18 років, заборонено працювати у шкідливих та важких умовах.

11. Припинити роботи за несприятливих погодних умов у разі перебування на відкритій місцевості та перейти до надійного захистку у закриті приміщення. Зокрема, під час грози додатково вимкнути мобільні телефони.

12. Заборонено у разі обривання проводів електромережі перебувати біля них, торкатися оголених проводів та близько розташованих металевих предметів. Терміново вжити заходів щодо недопущення наближенню до цих місць інших осіб.

13. Купатися дозволено лише у спеціально відведених і позначених місцях водойм. Категорично заборонено стрибати у воду в необстежених місцях та купатися у стані алкогольного сп'яніння. Рекомендовано купатися групами, не допускати пустощів на воді.

14. Не можна розводити багаття у невстановлених місцях (ліс, гай, поле територія ВП НДГ тощо).

15. Потрібно проводити спортивні ігри та інші заходи під час дозвілля, не порушуючи громадський порядок та спокій місцевих жителів.

Додаток 7

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок призначення керівників практичного навчання студентів із числа головних спеціалістів ВП НУБіП України (НДГ)

1. На керівників НДГ покладається персональна відповідальність за створення безпечних умов з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності студентам, які проходять практичне навчання у господарстві.

2. Керівники НДГ надають до навчального відділу інформацію про склад головних спеціалістів господарств.

3. Керівники НДГ призначають своїм наказом головних спеціалістів НДГ (відповідно до напрямку підготовки (спеціальності) студента) керівниками практичного навчання від бази практичного навчання після прибуття студентів у НДГ, згідно з наказом на проведення практичного навчання.

4. Керівник практичного навчання від НДГ передає копію наказу про призначення керівників практичного навчання від НДГ до деканату відповідного факультету та навчального відділу університету.

5. Керівники НДГ зобов'язані постійно здійснювати контроль щодо проведення на об'єктах практичного навчання інструктажів з питань охорони праці і безпеки життєдіяльності та виконанням покладених на керівника практичного навчання від бази практичного навчання обов'язків.

Права та обов'язки керівників практичного навчання від бази практичного навчання

Керівник практичного навчання від бази практичного навчання має право:

1. Перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики.
2. Здійснювати контроль за забезпеченням належних умов навчання і побуту студентів (слухачів) та проведенням з ними обов'язкових інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.
3. Вимагати від студентів (слухачів) виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил.
3. Вживати заходи щодо запобігання порушень студентами (слухачами) правил внутрішнього розпорядку, охорони праці і безпеки життєдіяльності.
4. Всебічно сприяти виконанню студентами програми практики.
5. Вносити пропозиції щодо закріплення студентів за конкретним об'єктом виробництва під час проходження практичного навчання.
6. Спільно з керівниками практичного навчання від базового закладу НУБіП України проводити атестацію за результатами практичного навчання студентів.

Керівник практичного навчання від бази практичного навчання зобов'язаний:

1. Допускати студентів до об'єктів практичного навчання лише після проведення інструктажу з техніки безпеки на місцях, наявності у студента спеціального одягу та довідки про медичний огляд.
2. Здійснювати контроль за виконанням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності.
3. Здійснювати контроль за станом приладів та матеріалів, які використовуються студентами, щодо їх справності та готовності до використання.
4. Надавати студентам необхідні консультації щодо правил використання обладнання і приладів, а також проведення експрес-контролю знань про порядок та правила виконання робіт на виробничих моделях у господарстві.
5. Здійснювати поточний контроль за відвідуванням студентами об'єктів практичного навчання та засвідчувати у щоденнику проходження практичного навчання студентів про його результати.
6. Надавати студентам документацію, необхідну для виконання завдань практичного навчання.
7. Оформлювати ведення журналу проведення практичного навчання студентів (слухачів).
8. Після закінчення терміну практичного навчання надавати студенту письмовий відгук щодо результатів практичного навчання із зауваженнями та пропозиціями для їх поліпшення.

Використані джерела літератури

1. Закон України Про вищу освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#>)
2. Закон України про освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#>)
3. Закон України про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>)
4. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://qms.nubip.edu.ua/wp-content/uploads/2024/>)
5. Положення про підготовку магістрів у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/polozhennya_pidgotovka_magistri_v_zmini_i_dop._2022.pdf)
6. Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/29.polozhennyapraktika2021.pdf>)
7. Положення про підготовку і захист магістерської кваліфікаційної роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/16_polozhennya_pro_napis_mag.kvalifikaciyanoi_roboti_2021.pdf)
8. Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/35._poryadok_praktika_ndg2020.pdf)
9. Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України <https://qms.nubip.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/>

Базові провідні підприємства та організації України для проведення виробничих практик студентів ОС «Магістр» НУБіП України за спеціальностями

Курс	Назва практики згідно навчального плану	Кафедра, що проводить практику	Базове підприємство (організація)
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	СТОВ "ЛНЗ-Агро" Шполянський район, Черкаська область
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	ТОВ "Гарант" Каменець-Подільський район, Хмельницька область
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	ТОВ "Райз Максимко" Монастирищинський район, Черкаська область
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	ТОВ «Агро Прогрес» Дубровицького р-н, Рівненської області»
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	ТОВ «Агро-Дбрівка» Тетіївського району Київської області»
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	ТОВ «ГРАНД ДЕВЕЛОПМЕНТ КОМПАНІ», 08342, Київська обл., Бориспільський р-н, село Ревне, вул. Будівельників, будинок 2-а
M1	Виробнича практика	Фітопатології ім.акад.В.Ф.Пересипкіна	«ФОП Кравчук Денис Анатолійович», с. Новаки, вул. незалежності, 88, Вараський р-н, Рівненська обл.
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ВП НУБіП України Великоснітинське НДГ ім.. О.В. Музиченка
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ВП НУБіП України Агрономічна дослідна станція
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	Інститут землеробства НААН України.
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	Інститут захисту рослин НААН України.
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	Фермерське господарство «Пустоварівський

		карантину рослин	колос»
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ВП НУБіП України Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка Лабораторія моніторингу пестицидів інтегрованого захисту та карантину рослин
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	Українська науково-дослідна станція карантину рослин ІЗР НААН
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ФГ «Інтер-Агро-База», 16100, Чернігівська обл., Корюківський район, смт. Сосниця, вул. Чернігівська 54 В-2
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ФГ «Руслан», Черкаська обл., Звенигородський р-н, с. Стара Буда, вул. Центральна, 54, 20200
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ТОВ «ДЖІН ЕНД СІДЗ» Київська обл., Обухівський р-н, село Безіменне, вулиця Безіменна 1
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ТОВ «ЛАН-АГРО», 39025, вул. Центральна буд. 4, с. Жуки, Глобинський район, Полтавська область
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ФГ «Руслан», Черкаська обл., Звенигородський р-н, с. Стара Буда, вул. Центральна, 54, 20200
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ТОВ «Вілла Верде», м. Київ, вул. Кирилівська, 102, Україна 04080
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	СТОВ «Придніпровський край», вул. Героїв Маріуполя, 52/3, м. Золотоноша, Черкаська обл., 19702
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ВП НУБіП України «Великоснітинське НДГ»
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ТОВ «ЦЕНТ ІННОВАЦІЙНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ «БІОТЕХ», с. Мошни, вул. Соборна, 656, Черкаська обл.
M1	Виробнича практика	Ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин	ТОВ «САТІВА», 03022, м. Київ, вул. Ломоносова, буд.18, офіс 806

